

Onveiligheid opheffen; hoe doe je dat?

Stefanie Meijs
Nienke Vlotman
Marc Dinkgreve

Programma

- Korte film 'Ik ben Nora'
- Vijfhoek initiatief
- Wat is veiligheid
- Hoe schat je veiligheid in met Arij?
- Wat doe je daarmee?
- Veiligheidsafspraken maken
- Afsluiting

Korte film 'Ik ben Nora'

Vijfhoek initiatief

Start: januari 2016

- Aanleiding? Rapport Samenwerkend Toezicht Jeugd Veiligheid in kwetsbare gezinnen, september 2015
- Wie? Jeugdbescherming, Veilig Thuis, Samen Doen, Ouder Kind Teams en William Schrikker Groep
- Wat? Kindveiligheid maximaal, door goede regie

Definitie van veiligheid (1)

‘Het kind kan structureel rekenen op een volwassene die voorziet in zijn basale fysieke en emotionele behoefte, die hem beschermt tegen gevaar en die daarin continuïteit en voorspelbaarheid biedt’.

Veiligheid verwijst naar verschillende aspecten....

Uit: Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming, Ten Berge en Bakker .

Definitie van veiligheid (2)

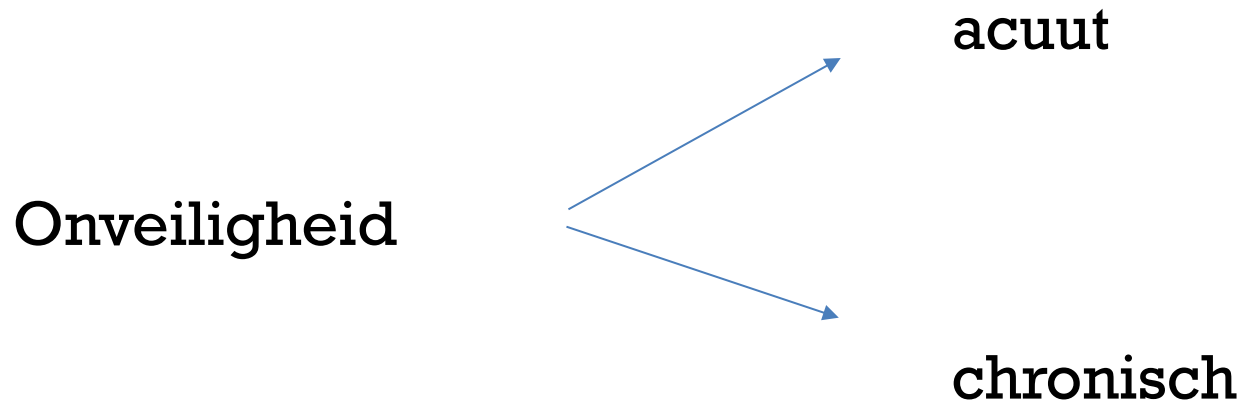
....Veiligheid verwijst naar verschillende aspecten:

- de aanwezigheid van regelmaat en stabiliteit zoals overzicht, structuur, continuïteit en voorspelbaarheid;
- de lichamelijke en emotionele zorg voor de jeugdige. Hierbij gaat het om basale verzorging, acceptatie en bescherming. Dit omvat naast een veilig opvoedingsklimaat ook een veilige leef- en woonomgeving;
- een gevoel van geborgenheid. Dit gevoel van veiligheid is gebaseerd op de relatie met opvoeders en andere gezinsleden;
- de afwezigheid van en bescherming tegen geweld en misbruik.

Uit: Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming, Ten Berge en Bakker .

Vormen van onveiligheid

Actuarieel Risicotaxatieinstrument voor Jeugdbescherming

- Ontwikkeld mét de praktijk in samenwerking tussen de universiteit van Amsterdam en Jeugdbescherming Regio Amsterdam
- Meer informatie: Eindrapport: Actuarieel Risicotaxatie Instrument voor Jeugdbescherming, C. van der Put, M. Assink en G. Stams, 2015
- Universiteit van Amsterdam: van der Put, Assink en Stams
- Jeugdbescherming: Forrer, Busschers en Dinkgreve

Veiligheidstaxatie

- Essentiële eerste stap in gezinnen binnen de jeugdzorg
- Ondersteunt de beslissing om nu meteen of morgen te handelen

Mogelijke uitkomsten:

- Kind direct veilig stellen
- Veiligheid nader in kaart brengen
- Geen zorgen over de acute veiligheid

Acute (on)veiligheid

- Er is sprake van (acute dreiging van) ernstig fysiek geweld
- Er is sprake van (acute dreiging van) seksueel misbruik binnen het gezin of door derden
- Er is sprake van (acute dreiging van) ernstige verwaarlozing waardoor de fysieke veiligheid acuut in het geding is
- Er is dreiging van ontvoering en/of eengerelateerd geweld
- Er is sprake van weigering van noodzakelijke en acute medische of psychische zorg
- Er is sprake van ernstige zelfbeschadiging, suïcidedreiging en/of acute psychose
- Er is sprake van huiselijk geweld bij kinderen jonger dan 4 jaar en kinderen die zichzelf niet in veiligheid kunnen stellen
- Er is geen opvoeder die voldoende beschikbaar is

Uit: van der Put,
Assink en Stams 2015

Chronische (on)veiligheid

- Statische factoren > compenseren
- Dynamische factoren > risicogestuurde zorg

Statische factoren

- Opvoeder(s) eerder kind mishandeld, verwaarloosd, misbruikt
- Verstandelijke beperking bij opvoeder(s)
- Opvoeder(s) zelf slachtoffer van kindermishandeling
- Opvoeder(s) eerder geweld gebruikt tegen personen
- Jong kind (< 5 jaar)

Dynamische factoren

- Zorgen over bescherming en veiligheid
- Zorgen over basale verzorging
- Zorgen over regels en grenzen
- Zorgen over stabiliteit
- Psychiatrische problematiek bij opvoeders
- Verslavingsproblematiek bij opvoeders
- Opvoeder fysiek/emotioneel afwezig
- Problematische partnerrelatie
- Veel conflicten
- Huiselijk geweld
- Materiële/financiële problemen
- Sociaal isolement/sociaal conflict

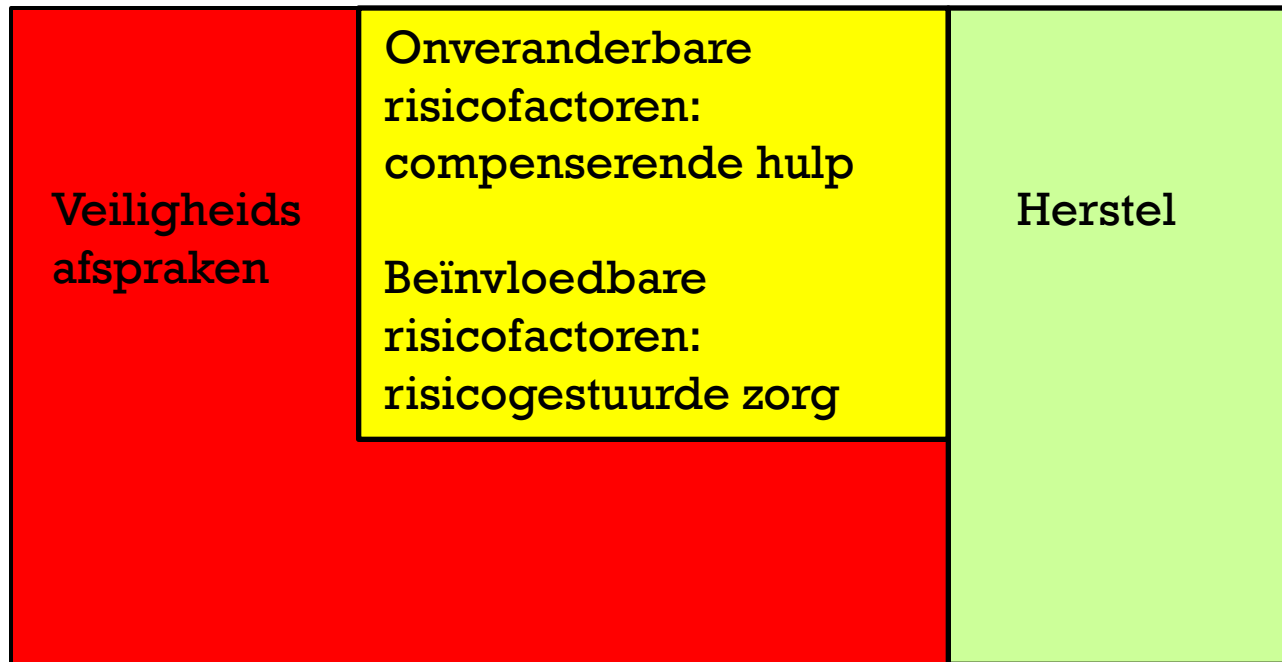
Risicotaxatie

- Voorspelling van de toekomstige kans op onveiligheid (laag, midden of hoog)
- Inschatting van de mate van beïnvloedbaarheid van het risico (laag, midden of hoog)

Wat levert het op?

- Ondersteunt bij het nemen van beslissingen
- Richtinggevend voor het handelen

Gebaseerd op figuur 'Veiligheid, Risicogestuurde zorg, Herstel' van S. van Arum (de Waag, Utrecht)

Veiligheidsplan

Veiligheidsplan: hoe?

Altijd, vanaf eerste afspraak Jeugdbescherming

- Wat zijn de ergste drie dingen die kunnen gebeuren?
- Wat zijn de drie bodemeisen?
- Welke veiligheidsafspraken kun je daarop maken?
- Wat is de consequentie als het niet werkt?

Veiligheidsafspraken: met wie?

- Stel bodemeisen vast. Pull indien nodig je team, gedragsdeskundige en teammanager.
- Maak de veiligheidsafspraken met het gezin. Maak concrete afspraken over wie, wat, wanneer kan doen. Maak hierbij ook gebruik van de krachten die in het gezin en hun netwerk aanwezig zijn.
- Bepaal met het gezin wie er toezicht houdt op het nakomen van de veiligheidsafspraken

Oefening

- Wat is het ergste dat kan gebeuren (max. 3)?
- Wat zijn de bodemeisen?
- Wat zijn de veiligheidsafspraken?
- Wie houdt toezicht?
- Wat is de consequentie als het niet lukt?

Dus; onveiligheid opheffen doe je zo

- Veiligheid inschatten met ARIJ (acuut & chronisch)
- Handelen middels het veiligheidsplan
- Inzetten van risico gestuurde of compenserende hulp en monitoren

Vragen?

akademie@jeugdbescherming.nl